

Foundation for Peatland Restoration and Conservation

Interreg

EUROPEAN UNION

Latvija-Lietuva

European Regional Development Fund

Project „Improvement of ecological conditions of water bodies in Latvia and Lithuania“. Save past for the future Nr.476.

Delivarable T2.3.1 - Reports of managed trees in Kamariškiai manor park

Vilnius, 2021

The Interreg V-A Latvia – Lithuania Cross Border Cooperation Programme 2014-2020 aims to contribute to the sustainable and cohesive socio-economic development of the Programme regions by helping to make them competitive and attractive for living, working and visiting. This project is funded by the European Union . Total projects size is 1 030 848.12EUR. Out of them co-funding of European Regional Development Fund is 876 220.89 EUR .

This document has been produced with the financial assistance of the European Union. The contents of this document are the sole responsibility of Foundation for Peatland restoration and Conservation and can under no circumstances be regarded as reflecting the position of the European Union.

2014–2020 m. Interreg V-A Latvijos ir Lietuvos bendradarbiavimo per sieną programa siekia prisidėti prie darnaus programos teritorijos vystymosi padėdama jai tapti patrauklia ir konkurencinga vieta gyventi, dirbti ir apsilankyti. Šį Projektą iš dalies finansuoja 2014–2020 m. Interreg V-A Latvijos ir Lietuvos bendradarbiavimo per sieną programa ir Lietuvos Respublika. Visas projekto biudžetas 1 030 848,12 Eur. Iš jų – bendrasis Europos regioninės plėtros fondo finansavimas 876 220,89 Eur.

Ši ataskaita parengta naudojant Europos Sąjungos finansinę paramą. Už šio dokumento turinį atsako VšĮ Pelkių atkūrimo ir apsaugos fondas. Jokiomis aplinkybėmis negali būti laikoma, kad jis atspindi Europos Sąjungos nuomonę.

Įvadas

Istoriniai parkai vilioja lankytojus ne tik kultūros paveldu, bet ir profesionalių kraštovaizdžio architektų ar sodininkų mėgėjų dar dvarų ar vienuolynų klestėjimo laikais sukurtais vandens telkiniais, želdiniais bei želdynais su mūsų laikus pasiekusius įspūdingais medžiais–senoliais. Ne visi anuomet harmoningai suprojektuoti želdiniai, kaip ir pastatai ar jų kompleksai, išliko. Daugelis jų per istorijos tėkmę stipriai pasikeitė ar net nunyko, daliai – pasisekė, tad šiandien lankydamiesi istoriniuose parkuose galime juos pamatyti, pajusti, paliesti... Vieni įspūdingiausių senųjų želdinių relikvų parkuose yra medžiai-senoliai, menantys dvarų bei vienuolynų klestėjimo ar net dar senesnius laikus. Tam, kad senieji parkų medžiai džiugintų lankytojus dar ne vieną dešimtmetį ar net šimtmetį, svarbu laiku pasirūpinti tinkama jų ir jų aplinkos priežiūra. Tai svarbu ne tik parkų lankytojų saugumui užtikrinti, bet pačių medžių ilgaamžiškumui ar net jų išlikimui, biologinės įvairovės apsaugai ir kitų medžių teikiamų ekosisteminių paslaugų vykdymui.

2020 metais Interreg programos projekto „Išsaugok praeitį ateičiai LLI-476“ („LLI-476 Save Past for the Future“) vykdytojai Lietuvoje – Pelkių atkūrimo ir apsaugos fondo ekspertai – atliko Zarasų rajono Antalieptės vienuolyno, Kamariškių dvaro ir Zarasų ežero salos parkų medžių-senolių, vertingų biologinės įvairovės apsaugai, inventorizavimą bei pateikė rekomendacijas gamtinę brandą pasiekusių medžių būklės pagerinimui ir jų augaviečių sutvarkymui, teritorijų pritaikymui visuomenės ir gamtosaugos reikmėms. Medžių lajos tvarkymu (redukciniu genėjimu, lajos sutvirtinimu dinaminio lynu ir kt. priemonėmis) ir žaizdų gydymu siekiama pagerinti medžių sanitarinę būklę bei išsaugoti retas kempiniečių grybų, lapiškųjų ir krūmiškųjų kerpių bei epifitinių samanų rūšis.

Rekomendacijų pagrindu 2021 m. atlikti Antalieptės vienuolyno ir Kamariškių dvaro istoriniuose parkuose augančių biologinės įvairovės atžvilgiu vertingų bei lankytojams pavojingų medžių būklės gerinimo darbai. Medžių tvarkymui reikalingą leidimą suteikė Zarasų savivaldybės administracijos sudaryta komisija. Darbai atlikti kovo pirmoje pusėje, kad nebūtų trikdomi perėjimui besiruošiantys paukščiai. Darbus atliko konkursą laimėję sertifikuoti MB „Balta laja“ arboristai, turintys vertingų medžių priežiūrai būtiną kvalifikaciją, Lietuvos arboristų asociacijos išduotus atestatus, aukštalipių pažymėjimus bei analogiškų darbų patirtį regione. Atlikti pavojingų ir biologinės įvairovės atžvilgiu vertingų medžių (daugiausia – mažalapių liepų, paprastųjų ąžuolų ir paprastųjų klevų) arboristiniai lajos tvarkymo ir pavojingų šakų šalinimo (išlaikant optimalių negyvų šakų tinkamų biologinei įvairovei palaikyti) darbai.

Darbai vykdomi tarptautinio projekto „Vandens telkinių Latvijoje ir Lietuvoje ekologinių sąlygų pagerinimas“ LLI-476 Save Past for the Future (LLI-476 Išsaugok praeitį ateičiai) lėšomis. Projektą Lietuvoje finansuoja 2014–2020 m. Interreg V-A Latvijos ir Lietuvos bendradarbiavimo per sieną programa ir Lietuvos Respublika.

Atlikti darbai

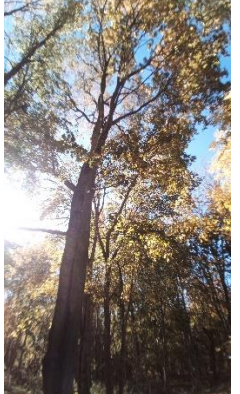
Kamariškų dvaro sodybos parke sutvarkyti **8** medžiai iš jų paprastieji ąžuolai – 2 medžiai, paprastasis klevas – 1 medis, mažalapės liepos 5 medžiai.

Parkuose įgyvendintos šios medžių būklės pagerinimo priemonės:

- Lajos priežiūros genėjimas, silpnas lajos redukcinis genėjimas.
- Lajos priežiūros genėjimas, lajos redukcinis genėjimas.
- Lajos priežiūros genėjimas, lajos redukcinis genėjimas, lajos sutvirtinimas dinaminio lynu.
- Lajos redukcinis genėjimas, lajos priežiūros genėjimas (du kamienai).
- Kamieno trumpinimas virš pirmo vainiko ir pirmojo vainiko priežiūros genėjimas.

Šių ir kitų parkuose augančių medžių būklė bus stebima ir ateityje. Tikimasi, kad profesionali arboristų priežiūra užtikrins medžių senolių ilgaamžiškumą, o tinkamai sutvarkyti medžiai ilgam išliks vertinga buveine įvairiems organizmams – ne tik anksčiau minėtiems grybams, kerpėms bei samanoms, bet ir vabzdžiams, paukščiams, šikšnosparniams bei kitiems smulkiems žinduoliams. Toliau pateikiame sutvarkytų medžių suvestinę Antalieptės basųjų karmelitų parke ir Kamariškų dvaro sodybos parke.

Annex 1. The data of trees which needs management: identification number, diameter, land use and ownership form, coordinates, management measures in Kamariškiai manor park.

Eilės nr.	PAAF ID	Medžio rūšis	Ø, cm	xcoord	ycoord	Atlikti darbai medžių būklės gerinimui	Medžių foto po atliktų tvarkymo darbų
6	KAM06	Mažalapė liepa	100	6200395	627948	Lajos priežiūros genėjimas, silpna lajos redukcija. Polajyje augančios liepos ir klevo genėjimas, atlaisvinant erdvę liepai.	
7	KAM07	Mažalapė liepa	100	6200389	627931	Lajos priežiūros genėjimas, silpna lajos redukcija. Polajyje augančių dviejų klevų genėjimas, atlaisvinant erdvę liepai.	

8	KAM08	Paprastasis klevas	70	6200355	627962	Lajos priežiūros genėjimas, silpnas lajos redukcinis genėjimas, lajos sutvirtinimas dinaminiais lynais (2t) 5m	
9	KAM09	Mažalapė liepa	86	628007	6200378	Lajos priežiūros genėjimas, kamieno, pasvirusio link pastato stipri redukcija.	
10	KAM010	Mažalapė liepa	100	627997	6200394	Lajos priežiūros genėjimas, lajos redukcinis genėjimas.	

11	KAM011	Mažalapė liepa	110	627991	6200404	Lajos priežiūros genėjimas, lajos redukcinis genėjimas.	
13	KAM013	Paprastasis ąžuolas	90	628032	6200372	Lajos priežiūros genėjimas, silpnas lajos redukcinis genėjimas, sausų šakų redukcija.	
14	KAM014	Paprastasis ąžuolas	80	628046	6200383	Lajos priežiūros genėjimas, silpnas lajos redukcinis genėjimas, sausų šakų redukcija.	

Annex 2. The location of trees which needs management in Kamariškiai manor park

